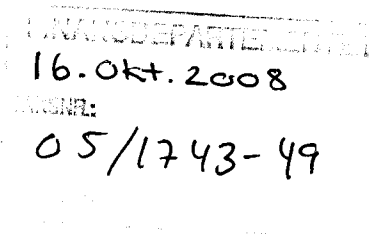

POLITIET

POLITIDIREKTORATET

Det kongelige Finansdepartement
Postboks 8008 Dep
0030 OSLO

Deres referanse
05/1743

Vår referanse
2008/01835-6 008

Dato
13.10.2008

Høringsbrev - utveksling av grunndata på personinformasjonsområdet - høring av arbeidsgrupperapport

Vi viser til Finansdepartementets høringsbrev av 1. juli 2008 om ovennevnte. Politidirektoratet har forelagt høringen for utvalgte politidistrikt og særorgan. Vi har innen fristen mottatt svar fra Oslo, Troms og Vestfold politidistrikt. Høringssvarene er i noen sammenhenger innarbeidet i direktoratets uttalelse. I andre sammenhenger er det henvist direkte til disse. Svarene fra underliggende instanser følger vedlagt i kopi.

Vi vil nedenfor gi våre kommentarer til enkelte av de foreslåtte endringene som antas å ha størst betydning for politiets arbeid. Fremstillingen følger i hovedsak høringsnotatets systematikk.

Personvern

Personvern hensyn blir meget viktige når det skal vurderes hvilke opplysninger som skal registreres om den enkelte i folkeregisteret. I noen sammenhenger vil samfunnsinteressen veie tyngre enn personvern hensynene. Politiet har i dag tilgang til folkeregisteret. Vi er enig med Troms politidistrikt når de påpeker at politiets også i fremtiden må ha uinnskrenket adgang/rett til opplysninger i det nye folkeregisteret.

Vilkår for registrering, utvidelse av personkretsen

Arbeidsgruppen foreslår at populasjonen i folkeregisteret utvides. Dette innebærer blant annet at grensen for å regnes som bosatt skal senkes fra 6 måneder til 3 måneder. Når det gjelder EØS-borgere vil vi anta at både norske kontrollmyndigheter og andre tjenesteytende etater vil ha nytteverdi av en registrering av bosatte personer så raskt som mulig. I likhet med uttalelsene fra Oslo og Troms politidistrikt støtter Politidirektoratet forslaget om at registeret utvides med en større populasjon av personer som ikke er bosatt i Norge, herunder at personer som tar opphold på minst 3 måneders varighet skal registreres som bosatt. I den forbindelse kan det også vurderes om det vil være hensiktsmessig å gi utlendingsforvaltningen ansvar for innmeldingsansvar, kontrollansvar og registreringsansvar i folkeregisteret.

Politidirektoratet

Post: Postboks 8051 Dep., 0031 Oslo
Besøk: Hammersborggata 12
Tlf: 23 36 41 00 Faks: 23 36 42 96
E-post: politidirektoratet@politiet.no

Org. nr.: 982 531 950 mva
Bankgiro: 7694.05.02388

Ny identifikator

Når det gjelder identifikator er vi enig med Troms politidistrikt at må man velge den løsningen som gir de største kvalitative fordeler, dvs. at det innføres en informasjonsløs identifikator.

Nærmere om innholdet i folkeregisteret

Politidirektoratet er i likhet med Oslo politidistrikt enige i at det er hensiktsmessig at opplysninger som emailadresse og mobiltelefonnummer samt sekundæradresse kan registreres i Folkeregisteret, men at det skal være frivillig å registrere disse nye elementene.

Når det gjelder innholdet i folkeregisteret støtter vi uttalelsen fra Oslo politidistrikt:

”Vi er enige i at det må kreves DNA-prøve for barn født utenfor sykehus i forbindelse med fødselsmeldning. Vi tiltrer også at det skal registreres statsborgerskap og opprinnelsesland og doble statsborgerskap. Det synes også hensiktsmessig å forbedre registreringen av familierelasjoner.... Vi er også enige i at samboerskap bør registreres, og støtter også at utenlandske navn kan lagres på originalspråket i registeret”.

Vi er ser det imidlertid mindre hensiktsmessig å registrere språk personen kan kommunisere med. Som Oslo politidistriktet påpeker vil dette formentlig være en dynamisk størrelse, slik at kvaliteten på denne informasjonen ikke vil være særlig god etter kanskje allerede kort tid.

Samspill

Arbeidsgruppen foreslår at samspillsaktørene skal få utvidet ansvar. Som også Oslo politidistrikt bemerker, ser vi det som et hensiktsmessig prinsipp at noen deler av registeret kan oppdateres av andre etater/brukere – som for eksempel NAV eller UDI m.v.

Når det gjelder ajourføringsplikt påpeker Vestfold politidistrikt at adresseopplysninger for personer som har ”uten fast bopel” som registrert adresse er et problem for politiet. Politidistriktet foreslår at sosialkontorene bør ha ajourføringsplikt når disse blir tildelt bolig. Politidirektoratet støtter dette forslaget.

Vi er enig med arbeidsgruppen om at rapportering til registeret i største mulig grad bør foregå elektronisk. Vi vil allikevel påpeke risikoen ved at kriminelle i noen tilfeller kan utnytte en slik mulighet. Vestfold politidistrikt gir følgende eksempel:

”Politiet har erfaring med at økonomisk kriminalitet som følge av identitetstyveri blir mer og mer utbredt. Vi mener at elektronisk melding til Folkeregisteret om flytting må kontrolleres og kvalitetssikres for å forebygge denne type kriminalitet.”

Tilgang til opplysningene i folkeregisteret

Politidirektoratet, i likhet med Oslo og Troms politidistrikt, er skeptiske til at så mange av de registrerte opplysningene skal være åpne. Vi støtter Oslo politidistrikts uttalelse om at selv om den enkelte kan reservere tilgangen for bruk til visse formål, kan det ikke sees å være tilstrekkelig gode grunner som taler for ”enhver” skal ha tilgang til andre borgeres emailadresse, mobilnummer og fasttelefonnummer m.v. Formentlig vil mange velge ikke å oppgi emailadresse og mobiltelefonnummer mv nettopp for å unngå uønskede henvendelser eller misbruk. Dette er neppe tjenlig for de interesser Folkeregisteret primært er satt til å ivareta.

Troms politidistrikt uttaler i samme retning:

”Når det gjelder opplysninger i folkeregisteret kan det ikke være slik at opplysningene gjøres allment tilgjengelig, med mindre den registrerte reserverer seg mot det. Den

enkeltes fullstendige personidentifikator bør ikke være tilgjengelig for andre enn offentlig virksomhet som har saklig grunn og behov for komplett identifikasjon. Som det gjentatte ganger er fremkommet i offentligheten og også er velkjent i politiet forekommer det identitetstyverier. Problemene for personer som utsettes for ens slik integritetskrenkelse er allment kjent og jeg anser det lite hensiktsmessig å utdype dette videre”.

Politidirektoratet vil bemerke at man ved å foreslå en så utvidet tilgang til personopplysninger ikke synes å ha tatt i betraktning en samfunnsutvikling hvor ID-opplysninger har blitt en vare som også omsettes i økende grad i en kriminell hensikt. Personopplysninger har stor omsetningsverdi i kriminelle miljøer. Dess større mengder en ”ID-tyv” klarer å skaffe tilveie, jo større sjanse har gjerningsmannen til å lykkes med å opptre som en annen person. Den økte tilgjengeligheten kan også skape problemer med et eventuelt lovforbud mot ID-tyveri, idet informasjonen vil være lovlig tilgjengelig hos folkeregisteret.

Asylsøkere/flyktninger vil i beste fall ha begrensede kunnskaper om den registreringen som blir innberettet fra Utlendingsdirektoratet, straks vedtak om bosetting er fattet. Disse menneskene, herunder alle de som får innvilget familiegjenforening med asylanter/flyktninger, vil måtte leve med muligheten for at hjemlandets myndigheter, eller andre, arbeider med å kartlegge enkeltindivider eller grupper av personer og deres oppholdssted av ulike årsaker. Norske myndigheters plikter å beskytte asylsøkere/flyktninger og deres familier mot eventuelle trusler de har flyktet fra. En allmenn tilgang til de foreslåtte personopplysninger vil kunne gjøre dette viktige arbeidet vanskeligere.

Arbeidsgruppen viser til allmenn tilgang til opplysninger ikke gjelder graderte opplysninger, eksempelvis opplysninger om personer som har hemmelig adresse. Både Oslo og Vestfold politidistrikt påpeker imidlertid at det er problemer med dagens rutiner for trusselutsatte personer. Politiansatte kan ha behov for skjermet adresse. I dag skjer søknad om skjermet adresse for trusselutsatt personell med hjemmel i folkeregistreringsforskriften § 37. Tolkningen av denne bestemmelsen var tidligere noe ulik ved de ulike folkeregistre, slik av Finansdepartementet i brev av 29. mars 1998 anga hvordan skjønnstemaet skulle være. Vi er enig med Oslo politidistrikt når de uttaler at denne forståelsen også bør innarbeides i lov eller forskrift i tilknytning til ny lov.

Oslo politidistrikt uttaler:

”For tjenestemenn som har adressesperre (kode 6 og 7) er det et problem at informasjon som opprinnelig er hentet fra Folkeregisteret inn i andre offentlige registre, ikke omfattes av skjermingen, evt først etter lang tid. Dette gjelder Autosys, helseregistre, GAB-registeret osv. En rask og korrekt oppdatering vil til tider kunne være av svært stor betydning, og vi vil anta at de samme behov vil gjelde for andre personer som har skjermet adresse”.

Vestfold politidistrikt uttaler at for personer som har adressesperre (kode 6 og 7) bør det også være begrenset tilgang til personens historikk i folkeregisteret, eksempelvis navneendringer, adresseendringer, tidligere ektefelle m.v. Videre må det stenges for muligheten til å søke via andre familiemedlemmer for på den måten å gå ”bakveien” for å finne koblingen mellom nytt og gammelt navn.

Politidirektoratet støtter uttalelsene fra Oslo og Vestfold politidistrikt. I de tilfeller hvor trusselutsatte personer har fått adressesperre, er det viktig at historiske opplysninger ikke ligger lett tilgjengelig i folkeregisteret samt at opplysningene heller ikke er tilgjengelige i andre offentlige registre

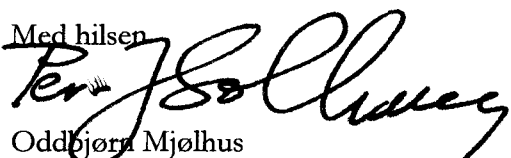
Kvalitet

Forslaget om at nye dataelementer skal registreres på frivillig basis, samt at vedlikehold og oppdatering av informasjonen skal være opp til den enkelte, vil åpenbart få betydning for kvaliteten på opplysningene. Vi er enige i særmerknadene fra arbeidsgruppens medlemmer Jon Berge Holden og Harald Hammer, jf. kap 6.5.6, som uttaler:

"I denne sammenheng bør man også vurdere om en løsning med mange åpne opplysninger påvirker datakvaliteten negativt, ved at innbyggerne i så fall ikke vil bidra med frivillige opplysninger. Det vil i så fall være til skade for offentlige myndigheters mulighet til å bruke slike opplysninger,....."

God kvalitet er avgjørende for myndighetenes, herunder politiets bruk av folkeregisteret. Politidirektoratet vil avslutningsvis bemerke at kombinasjonen av delvis frivillig registrering og økt allmenn tilgang til opplysningene neppe bidrar til å bedre datakvaliteten

Med hilsen

for
Oddbjørn Mjølhus
fung. ass. politidirektør

Steinar Talgø
seksjonssjef

Saksbehandler:
Bente Storruste
Tlf: +47 23364223